Redactiunea, Administratiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 24)

„Gazeta“ ese în fiă-carequi
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 129.—Anulŭ LVI. Braşovŭ, Duminecă, 13 (25) Iunie 1893.

Nou abonamentŭ la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Iulie 1893 st. v. se deschide nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ . . . . 12 fl.
pe şése lunĭ . . . . 6 fl.
pe trei lunĭ . . . . 3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ . . . . . 40 francĭ
pe şése lunĭ . . . . . 20 „
pe trei lunĭ . . . . . 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe unŭ anŭ . . . . 2 fl.
pe şése lunĭ . . . . 1 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe unŭ anŭ . . . . 8 francĭ
pe şése lunĭ . . . . 4 „

Abonarea se póte face mai uşorŭ prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 12 Iunie v.

Astăqi se serbéză la Orăştiă împlinirea vêrstei de 90 de anĭ a celui mai mare maghiarisatorŭ din Transilvania şi Ungaria, a contelui Kun Kocsárd, care înaintea Ungurilorŭ trece aqĭ ca unŭ esemplarŭ de virtute şi patriotismŭ.

Viéţa contelui Kun Kocsárd este însĕ şi pentru noi plină de învĕţăturĭ, nu pentru-că dóră ar fi fostŭ vre-unŭ binevoitorŭ alŭ Românilorŭ, ci pentru-că elŭ, printr'unŭ şirŭ de esemple din cele mai triste, ni-a arătatŭ, ce însémnă pentru Românŭ bunĕtatea duşmanului.

Ajunsŭ la vêrsta de 90 de anĭ, contele Kun Kocsárd n'a lăsatŭ în urma sa, decâtŭ unŭ şirŭ de fapte, carĭ înaintea lumei culte şi a ómenilorŭ de bunŭ simţŭ trecŭ ca unŭ scârbosŭ ienicerismŭ, ca o ruşinósă vênătóre de suflete, în timpŭ ce Maghiarii le iau dreptŭ esemple de virtute şi patriotismŭ, pentru carĭ aqĭ, cu prilegiulŭ jubileului sĕu de 90 de anĭ, se simtŭ datorĭ a aduce omagii de recunoscinţă bĕtrânului lorŭ Mecenate.

Crescutŭ în mijloculŭ Românilorŭ, cu ale cărora braţe şi a lucratŭ moşiile sale, contele Kun Kocsárd a fostŭ întotdéuna unŭ aprigŭ vênătorŭ de suflete românescĭ. Elŭ nu se mulţumia cu atâta, că-şĭ muncia moşiile cu braţele poporului nostru, din a căruia sudóre şi-a agonisitŭ averĭ frumóse, dér dreptŭ recunoscinţă mai pretindea pe lângă acésta şi sufletulŭ Românului.

Elŭ împărţia premii între acei nenorociţĭ feciorĭ şi fete române, carĭ înşelaţĭ de arginţii lui, se înduplecau sĕ şĭ lapede legea strămoşéscă pentru a se căsĕtori cu câte-unŭ calvinŭ, orĭ cu câte-o calvină de legea unguréscă. Pe asemenĭ nenorociţĭ apoi îi ocrotia pe moşiile sale şi-i ţinea de cei mai iubiţĭ între argaţii curţii, pentru ca astfelŭ cu atâtŭ mai uşorŭ sĕ se propage corupţiunea în poporŭ şi sĕ se găséscă din qi în qi mai mulţĭ, carĭ sĕ facă asemenea.

Timpŭ de 40—50 de anĭ şi-a continuatŭ contele Kun Kocsárd acéstă meseriă păgânéscă a sa, căreia, durere, au căqutŭ victimă multe suflete românescĭ. Mulţĭ Românĭ plugarĭ de-ai noştri au fostŭ înşelaţĭ de contele Kun Kocsárd, despre care credeau, că este unŭ bunŭ şi milostivŭ sprijinitorŭ alŭ lorŭ, pe când în faptă elŭ era unŭ cumpărătorŭ de suflete românescĭ.

La moşia sa din Geoagiulŭ de josŭ, contele Kun Kocsárd a creatŭ pe calea acésta mulţĭ renegaţĭ românĭ, carĭ astăqĭ facŭ parte din tabĕra contrarilorŭ noştri.

Căqut'au victimă acestorŭ ademenirĭ şi unii tinerĭ românĭ cu carte. La gimnasiulŭ reformatŭ din Orăştiă, care înainte era singurulŭ gimnasiu în comitatulŭ Hunedórei, învĕţau şi mulţĭ tinerĭ românĭ, dintre carĭ unii erau sĕracĭ şi se luptau cu multe neajunsurĭ. Dintre aceştia, contele îşĭ alegea pe cei mai bunĭ şi mai deştepţĭ, faţă cu carĭ se arăta iubitorŭ şi milostivŭ, dându-le chiar şi ajutóre. In schimbŭ însĕ, elŭ le cerea mai târqiu sĕ-şĭ lapede legea strămoşéscă şi sĕ-şĭ vêndă sufletulŭ lorŭ românescŭ şi sĕ se facă Ungurĭ.

Eată ce însémnă pentru Românĭ bunĕtatea şi milostivenia contrarilorŭ noştri!

Intotdéuna amŭ qisŭ, sĕ ne ferimŭ de cursele vrăjmaşilorŭ noştri şi sĕ nu ne lăsămŭ ademeniţĭ de darurile şi vorbele lorŭ frumóse, căcĭ „mai vrednice de credinţă suntŭ ranele prietenului, decâtŭ sărutările cele de bună voiă ale duşmanului“. „Dragostea“, ce a arătat'o în viéţa sa contele Kun Kocsard faţă de Românĭ, o adeveresce acésta pe deplinŭ. Moşia sa dela Geoagiu, în ale căreia brazde Românii au vĕrsatŭ atâtea sudorĭ, a daruit'o „nobilulŭ“ conte pentru cea mai duşmănósă societate de maghiarisare, pentru „Kulturegylet“-ulŭ ardelenescŭ, ca astfelŭ cu atâtŭ mai demonstrativă sĕ apară duşmănia lui faţă de Românĭ.

„Kulturegylet“-iştii potŭ decĭ sĕ se bucure de acestŭ „Mecenate“ alŭ lorŭ, a căruia aniversare de 90 de anĭ o serbéză aqĭ la Orăştiă cu mare alaiu. Românii însĕ vorŭ privi cu fiorĭ la o asemenea figură, ale căreia fapte vorŭ întuneca pentru veciă încă câteva paginĭ din istoria umanităţii popórelorŭ.

CRONICA POLITICA.

— 12 (24) Iunie.

S'a sfîrşitŭ şi cu delegaţiunile din éstŭ anŭ. Sĕptĕmâna acésta s'au încheiatŭ desbaterile, s'au datŭ prânqurĭ bogate la curte şi, care mâhniţĭ, care plinĭ de mulţumire, s'au reîntorsŭ la ale lorŭ. Intre cei dintêiu putemŭ cu dreptŭ cuvêntŭ înşira pe toţĭ delegaţii popórelorŭ slavice din Austria, mai alesŭ pe Cehii tinerĭ, carĭ deşi au păşitŭ de rêndulŭ acesta cu multă hotărîre întru apĕrarea intereselorŭ slave, totuşĭ n'au pututŭ sĕ audă dela miniştri cuvinte mai de Dómne ajută în favorulŭ intereselorŭ de viaţă şi prosperare ale popórelorŭ slave din monarchiă. Nu însĕ aşa Ungurii. Ei s'au reîntorsŭ c'unŭ triumfŭ, la care nicĭ ei nu sperau, cu triumfulŭ limbei maghiare asupra armatei comune. Şi care anume este acestŭ triumfŭ? Comandantulŭ de corpŭ din Budapesta, prinţulŭ Lobkowitz, a avutŭ nisce daraverĭ cu primăria oraşului Budapesta. Acésta i-a scrisŭ unguresce, Lobkowitz n'a voitŭ sĕ priméscă scrisórea unguréscă, ci a rĕspunsŭ în limba germană, că în virtutea legii din 1840, numai comandele şi autorităţĭ militare dela regimentele maghiare suntŭ datóre a coresponda în limba maghiară cu atorităţile ungurescĭ. Corpulŭ militarŭ din Budapesta, nefiindŭ alcatuitŭ din Maghiarĭ, elŭ are dreptŭ sĕ corespondeze în limba oficială a armatei, care este cea germană. Casulŭ acesta a produsŭ sânge rĕu între Maghiarĭ. Foile din Budapesta au începutŭ sĕ înjure pe comandantulŭ Lobkowitz şi sĕ céră reglementarea lui. In urma urlăturilorŭ foilorŭ ungurescĭ, deputatulŭ *Şzell Kalman* a făcutŭ ministrului comunŭ de résboiu, în delegaţiunĭ, o interpelare, la care a rĕspunsŭ ministrulc Bauer, prin graiulŭ majorului Nyiri. Acesta a qisŭ, că fiăcare comandă de corpŭ *este obligată* a primi, nu numai dela autorităţile ungurescĭ, ci şi dela particularĭ, *hârtiile scrise*

FOILETONULU „GAZ TRANS.“

Pe lângă boi.

Pocnindŭ din bicĭ pe lângă boi,
In zorĭ de qi elŭ a trecutŭ
Cu plugulŭ pe la noi.
Şi de pe boĭ l'am cunoscutŭ,
Şi cum ţeseam, nicĭ n'am sciutŭ
Cum am săritŭ şi m'am sbătutŭ,
Sĕ iesŭ dela rĕsboiu.

Şĭ atâta tortŭ mĭ-am încâlcitŭ
Şi 'n graba mare-am spartŭ unŭ [geamŭ,
Sciu eu, ce mi-a venitŭ!
Am capŭ, dér par'că nu-lŭ mai am
Ce-aveam sĕ-i spui? Nimicŭ n'a- [veam;
Dér era 'n qorĭ, şi eu voiam
Sĕ 'ntrebŭ, cum a durmitŭ.

Şi veqĭ aşa-i elŭ, nu sciu cum!
M'a prinsŭ de braţŭ şi m'a cuprinsŭ
Sĕ mĕ sărute 'n drumŭ.
Dér eu din braţe-i m'am desprinsŭ
Şi l'am certatŭ, şi l'am împinsŭ —
Dér n'am făcutŭ cu din-adinsŭ,
Şi rĕu ce-mĭ pare acum!

O, nu-mĭ e, că mĭ-am sângeratŭ
La pragŭ piciorulŭ într'unŭ cuiu,
Dér mi-e, că e pĕcatŭ!
Omŭ bunŭ, ca dênsulŭ nimenĭ nu-i,
Şi pentr'o vorbă rea ce-i spui
Elŭ tótă qiulica lui
Muncesce supĕratŭ!

George Coşbucŭ.

Fost'a elŭ de vină?

De Victorŭ Crasescu.

(Fine).

Au trecutŭ doi anĭ. Tómna, pe la sfîrşitulŭ lunei lui Augustŭ, unŭ omŭ, îmbrăcatŭ în haine vechĭ şi mai fără încălţărĭ în picióre, mergea pe drumulŭ celŭ mare de la Soroca la Atacĭ. Se vedea că venea de departe, fiind că mersulŭ îi era greoiu şi hojma sta şi scoţêndŭ o basma roşiă se ştergea pe frunte de sudóre. Greu ai fi pututŭ cunósce în omulŭ acesta, ne rasŭ şi cu mustăţĭ lungĭ, pe Ionŭ Ţurcanŭ. Cu tóte aceste era elŭ, venea la Atacĭ în concediu pe două lunĭ de qile. Nu era departe de casă. Se făcuse întunerecŭ şi nu se mai vedea nimicŭ pe drumŭ. Aprópe de satŭ, a cârnitŭ la stânga şi dândŭ într'o pădurice şi străbătênd'o a eşitŭ dreptŭ pe malulŭ Nistrului, chiar pe ogorulŭ lorŭ. Nu vroia sĕ se ducă pe acasă fără sĕ védă mai întâiu pe frate-sĕu. Avea presimţirĭ rele, orĭ póte nu mai voia sĕ scie noutăţile de prin satŭ, póte chiar noutăţĭ despre Ileana. Doi anĭ, lungŭ timpŭ şi multă apă a cursŭ de atuncĭ pe bĕtrânulŭ Nistru!

Elŭ scia că pe vremea asta, séu puţinŭ mai târqiu, negreşitŭ trebue sĕ fie frate-sĕu la ogorŭ; sĕ-şĭ coséscă puţină érbă pentru vite. Ici colea pe ogorŭ se vedeau căpiţĭ de fênŭ. Aprópe de drumŭ între două ogóre de păpuşoiu, unŭ omŭ cosia la otavă, totŭ acolo era o căruţă cu unŭ calŭ, care păscea slobodŭ pe unde 'i se părea iérba mai bună. Ionŭ de departe a cunoscutŭ că era frate-sĕu.

— Dómne ajută, bădică, qise elŭ cosaşului.

— Mulţumimŭ şi dumitale, îi rĕspunse acesta. Tóderŭ nu-lŭ cunoscea.

— Mĕi Toadere, mĕi, dér ce, nu mĕ cunoscĭ?

— Bădică! strigă flăcăulŭ o dată, bădică! dumneata eştĭ?

— Eu, frăţióre, eu! Ecă-mĕ'sŭ şi pe la voi!

Amêndoi plângeau de bucuriă.

— Bădică, bădică, qise Tóderŭ, gândeamŭ, că nu mai vii şi toţĭ gândeau totŭ aşa; a spusŭ unŭ soldatŭ, că te-au luatŭ la Impĕratulŭ, alţii spuneau că te-ai fi înecatŭ. Bădică multe s'au întêmplatŭ pe la noi; le voiu spune pe tóte, dér numai sĕ ducŭ iépa acasă. Biéta mucuţă totŭ te aşteaptă!

Flăcăianulŭ se încurcase de bucuriă şi vorbea de pe ceea lume.

— Tódere, ilŭ întrerupse Ionŭ, du căruţa acasă şi vin o de grabă la mine. Nu vreu sĕ mĕ védă nimenea în satŭ.

Toaderŭ clătină din capŭ şi nu qise nimicŭ. Peste jumĕtate de césŭ s'a întorsŭ de acasă călare, a descălecatŭ, a pusŭ iépa în fiare şi s'a aşeqatŭ cu frate-so sub o clae de fênŭ.

Era pe la miequlŭ nopţei, când a sfîrşitŭ Toaderŭ de spusŭ întêmplările din satŭ. De ce se temea Ionŭ, aceea se şi întêmplase. Greculŭ — vechilulŭ